

Materiály k samostudiu

Středa 6. 5. 2020

Třída 9.B

ČESKÝ JAZYK (literatura)

I. Kontrola zadání ze dne 29. 4.

ČESKÁ LITERATURA 1945 - 1948

PRÓZA

JULIUS FUČÍK: REPORTÁŽ PSANÁ NA OPRÁTCE

1

Pod okny stojí gestapo a míří pistolemi do pokoje. Z chodby přes vyražené dveře se hrou tajní do kuchyně a dále do pokoje. Jeden, dva, tři, devět mužů. Nevidí mě, protože stojím právě za jejich zády, za dveřmi, které otevřeli. Mohu tedy nerušeně střílet. Ale devět pistolí míří na dvě ženy a tři neozbrojené muže. Vystřelím-li, padnou dříve oni než já. I kdybych chtěl zastřelit jen sebe, začne přestřelka a oni se stanou její obětí. Nebudu-li střílet, posedí si snad půl roku, snad rok a revoluce je vysvobodí živé. Jen Mirek a já z toho nemůžeme vyjít, budou nás mučit - ze mne nic nedostanou, a z Mirka? Člověk, který bojoval ve Španělsku, člověk, který prožil dva roky v koncentračním táboře ve Francii a který se ilegálně uprostřed války dostal z Francie až do Prahy - ne, ten přece nezradí. Mám dvě vteřiny na rozmyšlenou. Nebo jsou to snad tři vteřiny? Vystřelím-li, nic nezachráním, jen sebe uchráním muk. Ale za to obětují zbytečně životy čtyř soudruhů. Je to tak? Ano!

2

Znáš ji? Podpírám si rukou bradu. Před nosítky stojí mladé, širokolící děvče. Stojí hrdě, celá vzpřímena, hlavu vztýčenu, ne vzdorně, ale vznešeně, jen oči mírně skloněny, právě jen tolik, kolik bylo třeba, aby na mne viděla a mohla mě jimi pozdravit.
- Neznám.
Vzpomínám, že jsem ji zahlédl jednou snad na okamžik, té divoké noci v Petschkově paláci. Teď podruhé. A žel, nikdy už potřetí, abych jí mohl stisknout ruku za vznešenost, s níž tu stála. Byla to žena Arnošta Lorenze. A byla popravena v prvních dnech stanného práva roku 1942.

3

Privádějí Mirka a manžele Jelínkovy a manžele Friedovy - ano, to vím, ti byli, žel, zatčeni se mnou. Ale proč je tu také Pavel Kropáček, kunsthistorik, který pomáhal Mirkovi v práci mezi inteligencí? Kdo o něm věděl kromě mne a Mirka? A proč mi tento dlouhý mladík s rozbitou tváří naznačuje, že se neznáme? Vždyť já ho opravdu neznám. Kdo je to vlastně? Štich? Doktor Štich? Zdeněk? Ale bože, to znamená skupinu lékařů! A kdo o ní co věděl kromě mne a Mirka? A proč se mě při výslechu na cele ptali na českou inteligenci? Jak k tomu vůbec přišli, aby mě spojovali s prací mezi inteligencí? Kdo o tom co věděl kromě mne a Mirka? Odpověď nebylo těžko dát, ale byla těžká, byla krutá: Mirek zklamal. Mirek mluvil.

1.

Najdi v textu odkazy na dobu, ve které se děj odehrává. (text 1)

GESTAPO, KONCENTRAČNÍ TÁBORY, STANNÉ PRÁVO ROKU 1942, JMÉNA LIDÍ

2.

Jak to dopadlo s ženou z druhé ukázky? (text 2) POPRAVENA

3.

Co je to stanné právo.

- a) opatření státu k rozšíření lidských práv
b) opatření státu k rozšíření občanských práv
c) opatření státu k omezení cizineckých práv
d) opatření státu k omezení občanských práv

4.

Urči, která tvrzení jsou pravdivá.

- a) Když přišlo gestapo, Julius stál tak, že nemohl střílet.
b) Na gestapo tam čekali ozbrojení muži.
c) Julius věřil, že když se vzdá, ostatní mají šanci žít.
d) Julius měl dost času na rozmyšlenou.

PRAVDA - LEŽ
PRAVDA - LEŽ
PRAVDA - LEŽ
PRAVDA - LEŽ

5.

Podle čeho poznal, že zradil Mirek?

Podle lidí, kteří tam byli - znali je jen oni dva.

6.

Co v textu znamená výraz inteligence?

společenská vrstva lidí vykonávající kvalifikovanou duševní činnost, vzdělání lidí

PANCÉŘOVÁ PĚST

Povídka se odehrává za Pražského povstání v květnu 1945. Sedmnáctiletý chlapec Pepík se i přes zákaz otce vydává do města na pomoc povstání a podaří se mu ukoflit pancéřovou pěst.

... V sobotu, v neděli, v pondělí. Vylamují si zuby na barikádách z dláždění. Pepík Hošek pořád vleče svou pancéřovou pěst. Nikomu ji nedá. A pak...

Tři pancéřové pěsti za barikádou. První má tank na čtyřicet metrů. Muž zavře oči, stiskne kohoutek. Rána nevyšla. Zahodí ten zbytečný, nepotřebný krám, děs mu skočí do očí, utíká od barikády jako šilenc, nevnímaje kulometný oheň, jenž mu sviští nad hlavou.

Pak střílí druhý. Na třicet. Opřen o zeď domu. Když rána vyšla, najdou ho roztrhaného na kousky. Raketový plamen chce mít volno. A tank je na dvacet metrů.

Pepík se třese hrůzou. Je mu teprve sedmnáct. Přerazím ti nohy, jestli se hneš z domova, řekl táta. Kdyby tu byl teď, křikl by: "Přerazím ti nohy, jestli nevystřelíš." A Pepík ví: i tak, bez táty, bez rozkazu bych nezdrhl. U Berlína se bijou sedmnáctiletí krasnoarmějci. A vůbec, sedmnáct let, to už je člověk chlap. Míří. Míří. A drkotá zuby. Smradí, smradí, smradí německy! Jazyk to říká sám. Ale Pepík to cítí celým tělem.

Tank na patnáct metrů.

Kulomet bije do čela barikády, žulové odštěpky lítají na všechny strany. Pepík je skrčen dole, u štěrbin, určené zrovna pro jeho pancéřovou pěst. Jsou tu ještě střelci? Je tu ještě někdo? Cítí se strašně sám. Strašně odpověden za tuhle chvíli. Stiskne. V tu vteřinu ho opouštějí všechny smysly. Hluchý je, slepý, bez citu, hmatu a čichu.

Teprve když k němu vyběhnou z domu, když ho objímají a líbají, pročitá. Stojí? Leží? Což není roznesen na tisíc kousků? Ach ne, sedí na bobku jako prvňáček, když cvrnká na jaře lazole. Násadu má pořád pevně pod ramenem.

Zvednou ho k sobě, postaví Pepíka na nohy, někdo ho nadšeně praští do ramene:

„Koukej, smrkáči! Koukej!“

Teď teprve uvidí železnou bestii. Má železné břicho, stoupá z ní dým, lehký benzínový plamen olizuje pláty. Přiliv nadšení rozmrazuje Pepíka Hoška, všecek roztává pod přátelskýma rukama chlapů. Samou láskou by ho v tu ránu umáčkali.

Pepík odhodí prázdnou násadu. Ještě jednou se koukne na podbitou nestvůru. Pak si odplivne, vykulí modré telecí oči, a docela se zalykaje štěstím, škytne:

„Krucifix ... to byla ale ... šlupka!“

1. Spoj části vět z levého a pravého sloupce tak, aby vznikly smysluplné věty. Očíslej věty ve správném pořadí podle děje povídky.

Bál se, ale věděl...	...zabránit tanku projet dál.	1
Pepík střílel jako třetí, protože...	...vystřelil.	4
Když se trochu vzpamatoval, zjistil,...	...že situaci může zachránit jen on.	3
Pepík chtěl pancéřovou pěstí bránit bankádu a...	...že se mu tank podařilo zasáhnout.	5
Nakonec si dodal odvahy a...	...předchozí pokusy selhaly.	2

2. Označ, zda je tvrzení správné, nebo chybné pomocí ANO / NE.

	ANO	NE
Větou „Přerazím ti nohy, jestli nevystřelíš“ se míní, že tatínek by souhlasil s Pepíkovým počínáním.	X	
Pepík tank trefil na vzdálenost 30 metrů.		X
Tatínek by s Pepíkovým počínáním z počátku nesouhlasil, protože mu zakázal jít ven.		X
V 17 letech už je člověk téměř dospělý a měl by umět přijmout zodpovědnost za své chování a svá rozhodnutí.	X	
Větou „Smradí, smradí, smradí německy!“ Pepík vyjadřuje svou nenávisť a zároveň si dodává odvahy.	X	

3. Představ si, že jsi Pepík a vrátíš ses domů. Jak budeš vyprávět svým rodičům, co jsi zažil?

(individuální)

.....

.....

II. Nové zadání

1. Čítanka str. 151 – přečíst ukázkou
2. PL (J. Otčenášek a B. Hrabal) -vytisknout, vyplnit, nalepit do sešitu literatury. Kdo nemá možnost listy vytisknout, odpoví písemně na otázky do sešitu.

Usedla na samý kraj pohovky tak trochu bázlivě, jako by ještě nevěřila v její hmotnost, a pak si oddychla. Rozhlédla se a zvědavě vyzkoušela proležela pera. Vzhledla s krotkým úsměvem.

„Je tu docela hezky.“

„Moc ne. Ale tady budete v bezpečí. Nikdo sem nepřijde. Já se jmenuji Pavel.“

„A já Ester.“

... (poznámka: přerušovaný text) Vstal, vykročil po podlaze, promýšleje s čelem směšně nakrčeným nahlas všechno nezbytné. Tady je vlněná pokrývka, nosím ji na výlety, ještě je cítit senem, tady je hrnek, skříň, ramínko na šaty, ani jsem o něm nevěděl, tyto dveře vedou do dílny, ve dne tam nikdy nechodíte.

A zavírejte dveře zevnitř na klíč. A buďte tu ve dne zticha, vedle pracují, ano? Umývadlo a klozet jsou hned za dveřmi, ráno a v noci... a nevycházejte za žádnou cenu na chodbu.

A rádio nepouštět. Slibujete? A pamatujte na zatemnění, než rozsvítíte, je sem vidět z pavlače, ostatní zařídím sám. A také ... A ještě abych nezapomněl ...

Nakonec si připadal trochu směšný. Posadil se zadýchaně proti ní a prohlížel si ji. Teprve teď na světle si povšiml, že je vlastně hezká. Tvář pod tmnými vlasy byla neskutečně bledá, postrádala souměru, ale drobné nesoulady jí jen zvýrazňovaly. Nerušily. Oči, z nichž hleděla tuhově černá noc, svítily pod oblouky hustého obočí, spojeného řídkými chloupky nad nosem, tmnou září. Plaché a dojemné, plné dětského údivu, byly krásné. Sklouzl pohledem po obrysu malých prsů pod bílou blúzou se žlutou hvězdou. Rychle uhnul očima. Točila se mu slabě hlava. Nikdy, ani později, nerozeznal, čím voní. Mýdlo, levná voňavka, vlasy, vůně podpaží.

Pozdvihl obočí a povzbudivě se na ni usmál.

„Ještě se tolik bojíte?“

„Už ne. Už vůbec ne.“

1. Zamysli se.

Z jakého důvodu zvolil Jan Otčenášek název Romeo, Julie a tma?

..... Ve které době se děj odehrává?

..... Kde byla Ester „ubytovaná“?

2. Text doplň.

Romeo se v novele jmenuje a Julie Sedla si na samý kraj

pohovky a Bude v bezpečí, protože sem Vlněnou

pokrývku nosil Zavírejte dveře na klíč. Pamatujte na zatemnění,

protože Posadil se proti ní a Uhnul očima,

protože a povzbudivě se na ni usmál.

3. Zdůvodni:

Proč se musí Ester ukrývat? Proč se Ester bojí? Proč si Ester oddychla? Proč má na blúze žlutou hvězdu?

.....

.....

4. Škrtni spojení, která jsou nepravdivá.

Ester

Pavel

Němka podbízivá vystrašená židovská dívka židovský chlapec vypočítavý statečný Čech

skromná ukřívá se před transportem plachá za vším hledá svůj prospěch odvážný chamtivý

chytrá pracovitá chce být středem pozornosti rád bývá prim starostlivý má smysl pro humor

nezkazí žádnou legraci namyšlená usměvavá zbožný nedbalý myslí na všechno výbušný

BOHUMIL HRABAL: OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY

...Tenhle ten rok, rok pětáctýřicet, Němci už neovládli prostor nad naším městečkem. Natožpak nad celou krajinou, zemí. Hloubkaři narušili dopravu tak, že ranní vlaky jezdily v poledne, polední večer a vočerní za noci, také se někdy stalo, že odpolední vlak přijel podle jízdního řádu na minutu včas, ale to bylo tím, že to byl čtyři hodiny opožděný dopolední osobák...

1. Který rok je v ukázce zmíněn? Čím je tento rok pro naši zemi důležitý?

2. V textu je vyznačeno slovo HLOUBKAŘI? Kdo byl takto označován?

- a) muži provádějící hloubkové vrty do země
- b) muži kopající hluboké jámy na ukrytí munice
- c) američtí letci útočící na pozemní cíle na českém území na konci 2. světové války

.....Ze zámku přišla zpráva, že pan přednosta je pozván k hraběti Kinskému na večeři, že v sedm hodin pro něho přijede štolba. A já jsem stáhl zatemnění a rozsvítil světla v dopravní kanceláři. A v kanceláři pana přednosty, i když tam byla elektrika, rozsvítil jsem petrolejovou lampu s kulatým knotem, lampu se zeleným stínítkem. A vycházel jsem s výpravčím Hubičkou k vlakům, projíždějícím naší stanicí, dával jsem znamení zelenou lucernou. Pan přednosta si nesl do kanceláře ten svůj baronský mundúr, šedivé kalhoty a mysliveckou kamizolu a švarcemburský klobouček s tetřevím peřím. Nechal otevřené dveře do dopravní kanceláře a strojíil se a byl rád, že je viděn...

3. V ukázce je zmínka o zatemnění, dokážeš vysvětlit, proč lidé museli v době války zatemňovat svá okna?

4. Spoj slova s jejich významy.

KNOT (1.)	středně velký hrabavý pták
TETŘEV (2.)	část mysliveckého oděvu
MUNDŮR (6.)	správce konírní, podkoní
PŘEDNOSTA (7.)	část svíčky
KAMIZOLA (1.)	vedoucí pracovník
ŠTOLBA (3.)	oděv vojáka, stejnokroj

5. Vezmi ze slov (4. cvičení) v prvním sloupci písmenko, jehož pořadí máš uvedeno u každého slova v závorce. Vyjde ti název místa, které Bohumil Hrabal miloval a objevuje se v jeho dílech.

tajenka: _ _ _ _ _

6. Knihu „Ostře sledované vlaky“ označujeme jako

román / povídku / novelu / romanci / bajku

7. Odpověz na základě ukázky, zda je věta správně. Pokud ne, oprav správně na řádek.

Hrdina ukázky rozsvítil lampu se žlutým stínítkem. ANO – NE

Přednosta byl pozván k hraběti Kinskému na oběd. ANO – NE

Klobouček měl tetřeví peří. ANO – NE

8. Pokus se vybrat a zakroužkovat ještě další povolání, která si autor ve svém životě vyzkoušel, a zkušenosti využil ve svém díle.

PRODAVAC KULISÁK PRACOVNÍK VE SBĚRNÝCH SUROVINÁCH
BRIGÁDNÍK V OCELÁRNÁCH UČITEL NOVINÁŘ ZEDNÍK POJIŠTOVACÍ AGENT

Prezentaci by měli mít tyto žáci:

V. Knapová: J. Otčenášek (život, dílo; Romeo, Julie a tma)

J. Slavíková: B. Hrabal (život, dílo; Postřižiny, Slavnosti sněženek, Ostře sledované vlaky, Obsluhoval jsem anglického krále)

MATEMATIKA

Povrch a objem jehlanu

1) uč. str. 178 – 181 nastudovat

Do sešitu zapsat: str. 178 – obrázek nahoře-náčrtek od ruky a pojmy pod obrázkem

- modrý rámeček a všechno do konce strany

str. 179/1 - vzorový příklad

vzorec pro povrch $S = S_p + S_{pl}$

S_p – obsah podstavy – podstava je jenom jedna (čtverec, obdélník, trojúhelník, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník)

S_{pl} - obsah pláště – závisí od podstavy

str. 180/ síť pravidelného 4-bokého jehlanu (narýsovat) + výpočet povrchu pláště (vzorec se neučit zpaměti, vždy odvodit)

POZOR! V učebnici je chyba: místo v_b má být v_a i ve vzorci

str.181/ modrý rámeček (vzorec pro objem) + vzorový příklad 3

$\frac{1}{3}$ je ve vzorci, protože jehlan vzniká z krychle, kterou můžeme rozložit na 3 jehlany

2) uč. str.182/7 načrtnout si obrázek

RUSKÝ JAZYK

6.lekce – bydlení

1. Počítání poschodí v Rusku – opakování (viz učebnice str. 99)
2. Dialog: „Na kakom etaže ty živjoš?“ (V jakém patře bydlíš?) - učebnice str. 100/13 – čtení s porozuměním
3. Pracovní sešit str.58/8 – tázací zájmena – doplňovací cvičení

9.května se v Rusku slaví Den vítězství - „Děň pobědy“ (u nás – 8.května). Přečtěte si informace o tomto významném svátku (viz příloha).

Doporučená videa na www.youtube.cz:

- Moskva – Den vítězství 2015
- Russia's Victory Day Parade 2019
- Děň pobědy – Alexandrovci (poslech písně)

DEN VÍTĚZSTVÍ – 9.KVĚTNA

Den vítězství (rusky **День Победы** - *Děň Pobědy*) je státní svátek slavený v Rusku a některých dalších zemích. Byl poprvé stanoven nejvyšším velitelem Rudé armády Josifem Vissarionovičem Stalinem na **9. květen** na počest ukončení druhé světové války v Evropě (8. května). Po nástupu komunismu v střední a východní Evropě byl oslavován, a byl stanoven státním svátkem. Jsou po něm pojmenovány mnohé ulice a sídliště.

Akt bezpodmínečné kapitulace německých vojsk do rukou všech spojenců, včetně SSSR, byl původně podepsán 7. května 1945 v Remeši. SSSR nicméně trval na opětovném opakování aktu v Berlíně. Německé velení podepsalo bezpodmínečnou kapitulaci krátce před půlnocí 8. května 1945. V té době byl na území hlavního města SSSR v Moskvě již jiný den – 9. květen. Tato skutečnost je příčinou rozdílného data oslav konce války. V socialistickém Československu byl 9. květen současně slaven jako den příjezdu Rudé armády do Prahy – dokončení osvobození Československa.

V minulosti byl svátek slaven v Sovětském svazu a východním bloku, dnes se slaví ve většině postsovětských republik a Izraeli. Baltské státy, stejně jako Česko, posunuly datum zpět na 8. května. Polsko tuto změnu provedlo až v dubnu 2015.

Každoročně se 9. května v Rusku konají vojenské přehlídky ve většině velkých měst zemí a hlavní vojenská přehlídka na Rudém náměstí v Moskvě. (V roce 1945 se vojenská přehlídka konala 26. června).

Závěrem oslav je velký slavnostní ohňostroj na hlavním náměstí každého města – regionálního centra. Poslední dobou také probíhá akce „Nesmrtelný pluk“ (rusky Бессмертный полк), během které jdou účastníci kolonou a nesou transparenty s fotografiemi svých blízkých, kteří se zúčastnili Velké vlastenecké války a Druhé světové války.

NĚMECKÝ JAZYK (pí. uč. Novotná)

1. Super Easy German 41 - What do I see in the Streets?

<https://www.youtube.com/watch?v=ZgmVwPjTtM4>

- zopakujte si 4. pád/ Akkusativ a slovní zásobu :))

2. Učebnice str. 92/ GRAMMATIK - věty vedlejší vztažné - v roli spojky ČLEN URČITÝ

- tabulku opište, všimněte si - časované sloveso stojí na konci věty!!!

3. Odpovězte: a) Wer ist/ wie heisst/ die Lehrerin, **die** Biologie und Chemie unterrichtet?

b) Wer ist der Lehrer, **der** Physik unterrichtet?

c) Wie heisst euer Mitschüler, **der** nicht oft zur Schule gekommen ist?

d) Wie heisst eure Mitschülerin, **die** Athletik macht?

e) Wer ist der Politiker, **der** Dreadlocks trägt?

f) Wer ist die Maus, **die** weisse Handchuhe trägt?

g) Wie heissen die Tiere, **die** lange Hälse haben?

h) Wie nennt man das Telefon, **das** man immer in der Hand hat?

"SS" = ostré S

NĚMECKÝ JAZYK (pí. uč. Tenglerová)

1. Pracovní list: Znáte německá města (Dobře si prohlédni obrázky.)

[https://www.liveworksheets.com/worksheets/de/Deutsch_als_Fremdsprache_\(DaF\)/Deutschland/Deutsche_Staedte_vj261683vt](https://www.liveworksheets.com/worksheets/de/Deutsch_als_Fremdsprache_(DaF)/Deutschland/Deutsche_Staedte_vj261683vt)

Vyplněný list pošlete na adresu: tenglerova.perina@seznam.cz

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Online výuka od 9:00 do 9:30

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/74847443826?pwd=b2d2blh4ZFgySE5NUIFpLzVweG9Wdz09>

nebo můžete jít na web <https://zoom.us/join> a zadat následující údaje:

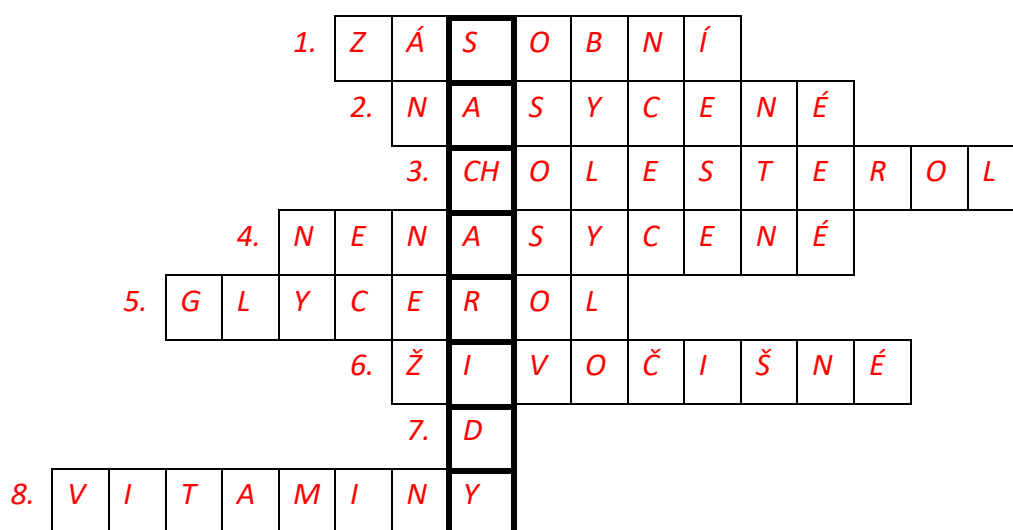
Meeting ID: 748 4744 3826

Password: 8XSK3b

CHEMIE

ŘEŠENÍ ze 4. 5. – OPAKOVÁNÍ LIPIDY

V přijímání tuků bychom měli dát přednost spíše tukům *rostlinným* než *živočišným*, protože obsahují méně cholesterolu. Velký příjem živočišných tuků může způsobovat *srdečně – cévní onemocnění*. Potraviny, ve kterých nalezneme živočišné tuky jsou například *máslo, sádlo*. Rybí tuk se podobá svým složením spíše *rostlinným* olejům, proto bychom jej měli konzumovat *více*. Nejlepší složení z rostlinných olejů má olej *řepkový, olivový* či *avokádo*. Z denního energetického příjmu by tuky měly tvořit max. **35 %**. Pozor si musíme dávat i na *skryté* tuky, které jsou obsaženy například v chipsech, čokoládě.

DETERGENTY – uč. str. 56

- nastudovat text v učebnici na str. 56

- výpisky do sešitu – vysvětlit, co je to **detergent** + nakreslit a popsat obr. 129/str. 56 →

Podstata odstraňování nečistoty detergentem

- zapsat schéma výroby mýdla, str. 56